

XXVI. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika

5. svibnja 2021.

četvrti (IV.) razred

Rješenja

1.

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

nijemo kolo

Dalmatinskoj zagori

mediteranska zemlja

torta hrpačuša

UNESCO-ov

šibenska tvrđava sv. Nikole

	7
--	---

2. c) Razlomak se može pisati i ovako: 1 / 3.

	1
--	---

3.

Mala ljuska je ljuščica.

U njima se razgorio plamičak nade.

Ključici pohvale, krenuli su u hram.

Španjolci pritišću svoje klubove.

	4
--	---

4. Glagol *miješati* znači lijevanjem ili sipanjem praviti smjesu; spajati u mješavinu. Sve to brzo napravi stroj za miješanje.

	5
--	---

5. prođem narudžbu grožda

	3
--	---

6.

	vrsta riječi
Zadnji <u>put</u> kad je pogledao prema planini,	čestica
<u>vrh</u> prijevoja ugledala je orla.	prijedlog

	2
--	---

7. b) džezglazba

	1
--	---

8. b) kretati se

	1
--	---

9. mit A
svijetu L
dvojbu A
jedno N
rješenja G

	5
--	---

10. je pokazao, nije maturirao, je bilo „osorno i nepokorno”

	3
--	---

11. zrcalo stvarnosti, djela realizma, osuda nepravde

Priznati i ako stavi u zagradu sročne pridjeve *društvene (stvarnosti)* i *kritičkoga (realizma)*.

	3
--	---

12.

	glasovne promjene
kravljega	jotacija ili jotacija s epentetskim l
dižu	jotacija

	2
--	---

13.

a) Alge su zbog svoje žarkozelene boje česte u akvarijima sa tropskim ribicama.

b) Po prvi se put koristila u akvariju u Stuttgartu.

c) Dobiven je genski jači i otporniji hibrid kojega su poslije prenijeli u druge oceanografske institute.

	3
--	---

14. b) U Hrvatskoj su mnogi kasnoantički spomenici.

	1
--	---

15.

- a) Volio je **južnoameričke** plesove. (Južna Amerika)
- b) Ideja o vječnome miru naziva se **Hegel-Kantova** ideja. (Hegel i Kant) hegelovsko-kantovska; hegel-kantovska
- c) Najraskošniji su **božićno-novogodišnji** blagdani. (Božić i Nova godina)
- d) Prvo mjesto u gastronomiji drže **malostonske** kamenice. (Mali Ston)

	4
--	---

16. b) Pošla je za susjedova sina.

	1
--	---

17. c) Na tim je idejama počivala naša snaga.

	1
--	---

18.

šibati	sufiksalna
povjetarac	prefiksarno-sufiksalna
drvored	slaganje
prepametan	prefiksalna
čistokrvan	složeno-sufiksalna tvorba

	5
--	---

19. c) bez posrednika

	1
--	---

20. a) tréšnja – voćka iz porodice ruža

b) tréšnja – tresenje stabala

	2
--	---

21. a) u sinonimnome

	1
--	---

22. b) prid.

	1
--	---

23. d) Brođanin

	1
--	---

24. d) dijalektizmima

	1
--	---

25. 1911.

	1
--	---

26. b) zabadati nos svuda

	1
--	---

27.

dijalektizam	izrazni	sadržajni	tvorbeni	fonološki
riječ	išće kaj			dej joči

	4
--	---

28. Moguća objašnjenja:

Vrste značenja: prvotno ili ishodišno, osnovno ili glavno i preneseno značenje. Priznaje se svaki odgovor koji kaže da je prvo značenje prvotno ili ishodišno, drugo osnovno ili glavno, a treće preneseno i svako točno objašnjenje naziva *ishodišno/prvotno značenje*, *osnovno/glavno značenje* i *preneseno značenje*.

jedan bod – ako su imenovana značenja

jedan bod – dobro su pridružena značenja riječi *cirkus* u objašnjenju

	2
--	---

29. Posuđenice u hrvatski jezik ne ulaze uvijek sa značenjem (značenjima) koje imaju u jeziku davaocu. Značenje posuđenica u hrvatskome jeziku oblikuje se prema potrebama hrvatskoga leksičkog sustava. Značenje posuđenice može biti jednako u jeziku davaocu i jeziku primaocu, može biti uže u hrv. jeziku (takav je slučaj s riječi *lift*) ili može biti šire. *Lift* je anglizam i u engleskome jeziku znači 'podići nešto ili nekoga', 'podizanje'. Međutim, u hrvatskome jeziku ta je riječ suzila svoje značenje i znači samo 'dizalo'. Značenje posuđenice *lift* uže je u hrvatskome jeziku nego u engleskome.

1 bod – prepoznaje da posuđenica ima uže značenje

1 bod – objašnjava značenjsku prilagodbu

	2
--	---

30. metonimijom

	1
--	---

31. Npr. Došlo je pet supruga. U G mn došlo je do izjednačavanja oblika imenica *suprug* i *supruga*.

Bod za objašnjenje i bod za primjer.

	2
--	---

32.

Današnje je značenje vezano uz imenicu prigovor; danas znači izraziti nezadovoljstvo zbog nečega, zamjeriti nekomu nešto, uputiti prijekor. To je sadržajni arhaizam jer taj izraz danas ima drukčiji, novi sadržaj.

	3
--	---

33. turski, perzijski, arapski

	3
--	---

34. b) luzitanizmima

	1
--	---

35. c) devet

	1
--	---

36. b) show

	1
--	---

37. c) Stjepan Babić

	1
--	---

38. c) Vidjevši radost i spokoj na mojem ushićenom licu, Benjamin me pozove.

	1
--	---

39. c) od fonološke

	1
--	---

40. c) na *Gazofilacij* Ivana Belostenca

	1
--	---

41. c) mletačka inkvizicija

	1
--	---

42. a) Ampere (po Andre-Marieu Ampereu) mjerna je jedinica električne struje.

	1
--	---

43. b) Nogometaši Intera ušli su u završnicu turnira.

	1
--	---

44. a) pijanist b) shema c) kolokvij d) obojica

	4
--	---

45. prezimena

	1
--	---

46. stari (zidovi) – novi (pisci)
smiren – žestok (priznati i: smirene riječi prošlosti – žestoke riječi sadašnjosti –
(u ovom slučaju priznati dva boda ako se posebno ne ponovi prošlost – sadašnjost)
prošlost – sadašnjost
patricijski (Knežev dvor) – plebejski (*snack-bar*)

	4
--	---

47. Strane se riječi pišu kurzivom.

	1
--	---

48. d) Da je poezija bila važan dio njezine osobnosti.

	1
--	---

49. c) koji je pun energije

	1
--	---